

M.Ed. (Semester-I) Examination: October-2019
C-03: Educational Studies Paper code: 8838

સમય : ૨.૩૦ કલાક

કુલ ગુણ : ૭૦

- પ્ર.૧(અ) નીચેના પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે ૭૦૦ શબ્દોમાં સ્પષ્ટ-મુદ્દાસર લખો. ૧૪
- ગાંધીજીના શિક્ષણચિંતન અનુસાર નીચેના મુદ્દાઓના સંદર્ભમાં ચર્ચા કરો.
 - (i) કેળવણીની સંકલ્પના (ii) શિક્ષણના હેતુઓ
 - (iii) અભ્યાસક્રમ અને શિક્ષણ પદ્ધતિ (iv) શિસ્ત
- અથવા**
- પ્ર.૧(અ) નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર આશરે ૩૫૦ શબ્દોમાં સ્પષ્ટ-મુદ્દાસર લખો. ૧૪
- (ક) સ્વામી વિવેકાનંદના મતે શિક્ષણની વિભાવના સ્પષ્ટ કરો. ૦૭
 - (ખ) સ્વામી વિવેકાનંદના શિક્ષણ ચિંતન અનુસાર શિક્ષકની ભૂમિકા વર્ણવો. ૦૭
- પ્ર.૧(બ) નીચેના પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં જવાબ લખો. ૦૪
- (૧) ગાંધીજીએ શિક્ષણક્રમમાં કઈ બાબતને કેન્દ્રસ્થાને મૂકેલ છે ?
 - (૨) વિદ્યાર્થી અવસ્થામાં ગાંધીજીના જીવન પર ગાઢ અસર કરનાર નાટક કયું હતું?
 - (૩) “જે દેશ કે પ્રજા નારી સમાજને સન્માન આપતા નથી તે દેશ કે પ્રજા ક્યારેય ઉન્નત થતા નથી” - સ્ત્રી શિક્ષણ સંદર્ભેનો પ્રસ્તુત વિચાર કોણે આપેલ છે?
 - (૪) સ્વામી વિવેકાનંદ એ કઈ પદ્ધતિની હિમાયત કરી હતી?
- પ્ર.૨(અ) નીચેના પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે ૭૦૦ શબ્દોમાં સ્પષ્ટ-મુદ્દાસર લખો. ૧૪
- રવિન્દ્રનાથ ટાગોરના શૈક્ષણિક વિચારોની નીચેના મુદ્દાઓના સંદર્ભમાં રજૂઆત કરો.
 - (i) શિક્ષણની વિભાવના (ii) અભ્યાસક્રમ (iii) શિક્ષકની ભૂમિકા (iv) શિક્ષણ સંસ્થા
- અથવા**
- પ્ર.૨(અ) નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર આશરે ૩૫૦ શબ્દોમાં સ્પષ્ટ-મુદ્દાસર લખો. ૧૪
- (ક) જે.કૃષ્ણમૂર્તિના શિક્ષણ અંગેના હેતુઓનું સંક્ષિપ્ત વર્ણન કરો. ૦૭
 - (ખ) લલિતકળાનું શિક્ષણ અને જાતીય શિક્ષણ અંગે જે.કૃષ્ણમૂર્તિના વિચારો જણાવો. ૦૭
- પ્ર.૨(બ) નીચેના પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં જવાબ લખો. ૦૪
- (૧) બાળકના શિક્ષણ વિકાસ ક્રમમાં માતાપિતા બનવાની તાલીમ પર ભાર આપનાર ચિંતકનું નામ જણાવો.
 - (૨) કયા ચિંતકે ચલન-પ્રવૃત્તિ અધ્યયન પદ્ધતિનો ખ્યાલ આપેલ ?
 - (૩) કઈ સૌંદર્ય બોધક પ્રવૃત્તિઓ માણસને પશુથી અલગ પાડે છે?
 - (૪) જે.કૃષ્ણમૂર્તિના શાળા અંગેના ચિંતનમાં કઈ બાબતો અંગેનો વિરોધ રજૂ થયેલ છે?

- પ્ર.૩(અ) નીચેના પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે ૭૦૦ શબ્દોમાં સ્પષ્ટ-મુદ્દાસર લખો. ૧૪
- રૂસોના શિક્ષણચિંતનને આધારે નીચેના મુદ્દાઓના સંદર્ભમાં ચર્ચા કરો.
 - (i) શિક્ષણની સંકલ્પના (ii) કેળવણીના ઉદ્દેશો.
 - (iii) શિક્ષણ પદ્ધતિ (iv) શિક્ષકની ભૂમિકા
- અથવા**
- પ્ર.૩(અ) નીચેના પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે ૩૫૦ શબ્દોમાં સ્પષ્ટ-મુદ્દાસર લખો. ૧૪
- (ક) વિનોબાજીના મતે શિક્ષણની ઉપયોગિતા વર્ણવો. ૦૭
 - (ખ) વિનોબા ભાવેના શિક્ષક વિદ્યાર્થી કર્તવ્ય સંદર્ભેના વિચારો કયા કયા છે ? ૦૭
- પ્ર.૩(બ) નીચેના પ્રશ્નનો એક વાક્યમાં જવાબ લખો. ૦૩
- (૧) ગાંધીજીના આધ્યાત્મિક ઉત્તરાધિકારી તરીકે કોણ ઓળખાય છે?
 - (૨) જન જૈક રૂસો કયા પ્રકારના શિક્ષણવિદ તરીકે ઓળખાયા?
 - (૩) રૂસોએ બાળકોના શિક્ષણ સંદર્ભે કઈ વિશિષ્ટ પદ્ધતિની હિમાયત કરી હતી?
- પ્ર.૪(અ) નીચેના પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે ૭૦૦ શબ્દોમાં સ્પષ્ટ-મુદ્દાસર લખો. ૧૪
- નાનાભાઈ ભટ્ટના શિક્ષણચિંતન અનુસાર શિક્ષણના સિદ્ધાંતોની ચર્ચા કરો.
- અથવા**
- પ્ર.૪(અ) નીચેના પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે ૩૫૦ શબ્દોમાં સ્પષ્ટ-મુદ્દાસર લખો. ૧૪
- (ક) 'ગિજુભાઈ બાલમંદિર'નો સંક્ષિપ્ત પરિચય આપો. ૦૭
 - (ખ) ગિજુભાઈની દ્રષ્ટિએ આદર્શ શિક્ષકના ગુણો અને ક્ષમતાઓ જણાવો. ૦૭
- પ્ર.૪(બ) નીચેના પ્રશ્નનો એક વાક્યમાં જવાબ લખો. ૦૩
- (૧) ગિજુભાઈ બંધકાના શિક્ષણદર્શન પર કોની અસર પડેલી જણાય છે?
 - (૨) બાળ સાહિત્યના બ્રહ્માનું બિરુદ કોને આપવામાં આવ્યું છે ?
 - (૩) નાનાભાઈના મતે સમાજલક્ષી શિક્ષણનો આગવો સિદ્ધાંત કયો છે?

19 OCT 2019

M.Ed. (Semester-I) Examination: October-2019
C- 03: Education Studies Paper code: 8838

Time : 2.30 Hrs

Total Marks : 70

- Q.1(A) Answer the following question in about 700 words. 14**
- Discuss the following points according to educational thoughts of Gandhiji.
(i) Concept of Education (ii) Objectives of Education
(iii) Curriculum and Education Method (iv) Discipline
- OR**
- Q.1(A) Answer the following questions in about 350 words. 14**
- (a) Clarify the concept of Education according to Swami Vivekanand. 07
- (b) Describe the role of Teacher according to Swami Vivekanand. 07
- Q.1(B) Write the following questions answers in one sentence. 04**
- (1) Which thing did Gandhiji put in the center of Education?
 - (2) Which drama had put a profound impact on Gandhiji's life in his pupilage?
 - (3) "The country or people that do not respect Feminine society, that country or people are never uplifted" –Who gave the present idea of female education?
 - (4) Which Method did Swami Vivekanand advocate?
- Q.2(A) Answer the following question in about 700 words. 14**
- Introduce Ravindranath Tagore's educational ideas with regards to following issues..
(i) Concept of Education (ii) Curriculum
(iii) Role of Teacher (iv) Education Institute
- OR**
- Q.2(A) Answer the following questions in about 350 words. 14**
- (a) Describe the Educational objectives of J.Krishnamurti briefly. 07
- (b) State the thinking of J.Krishnamurti regarding Fine Arts Education and Sex Education. 07
- Q.2(B) Write the following questions answers in one sentence. 04**
- (1) Name the thinker who emphasized on training of becoming parents in child's educational development programme.
 - (2) Which thinker had given an idea of study of the Peripatetic learning?
 - (3) Which aesthetic activities set the only thing that separates man from the beast?
 - (4) Which matters opposition is presented in J.Krishnamurti's contemplation of school?

Q.3(A) Answer the following question in about 700 words. 14

- Discuss the following points given below based on the educational thinking of Rousseau.

(i) Concept of Education

(ii) Aims of Education

(iii) Education Method

(iv) Role of Teacher

OR

Q.3(A) Answer the following questions in about 350 words. 14

- (a) Describe the usefulness of education in terms of Vinoba Bhave. 07
- (b) What are the thoughts of Vinoba Bhave with respect to Teacher-Student duties? 07

Q.3(B) Write the following questions answers in one sentence 03

- (1) Who is known as the spiritual successor of Gandhiji?
- (2) What kind of Educationalist was Jean-Jacques Rousseau recognized as?
- (3) Which specific Method did Rousseau advocate for children's education?

Q.4(A) Answer the following question in about 700 words. 14

- Discuss the principles of Education according to educational thoughts of Nanabhai Bhatt.

OR

Q.4(A) Answer the following questions in about 350 words. 14

- (a) Introduce 'Gijubhai Bal Mandir' briefly. 07
- (b) Describe the qualities and abilities of an ideal teacher in terms of Gijubhai. 07

Q.4(B) Write the following questions answers in one sentence 03

- (1) Whose impact was seen on the educational philosophy of Gijubhai Badheka?
- (2) To whom has the Title of "Brahma of Bal Sahitya" been given?
- (3) What is the unique principle of society oriented learning according to Nanabhai Bhatt?